

UKE 15

IT-kontrakter

IN1030 - Gruppe 4

IT-kontrakter

"En kontrakt er en avtale som mellom partene etablerer en bindende forpliktelse til å gjøre eller å unnlate å gjøre noe"

Kontrakter:

“En kontrakt er en avtale som mellom partene etablerer en bindende forpliktelse til å gjøre eller til å unnlate å gjøre noe.” (Forelesning 12.05.23, s.2)

Tilbud + Aksept = Avtale

Hva skriver man kontrakt på?

- Parter
- Resultat & leveranse
- Fremdriftsplan
- Pris og/eller tidsestimat
- Grad av fleksibilitet ifht produktbeskrivelsen

Ulike kategorier for kontrakter:

- **One time off kontrakter**
  - Du leverer én gang og så er du ferdig
- **Rammeavtaler**
  - Avtaler over tid
- **Løpende tjenestekontrakter**
  - Tjenester over tid (skybaserte tjenester, vedlikeholdsavtaler)
- **Samarbeidsavtaler**
  - Oppstarten på et prosjekt, samarbeid om en tilbudsprosess
  - F.eks. hvem skal gjør hvilken jobb?
- **Garantier**
  - Garanti av et morselskap: hvis datterselskapet ikke klarer å levere så må morselskap steppe inn å fullføre leveransen eller eventuelt betale regningen

Kontrakt-utfordring i IT-verdenen:

Kunde

Leverandør

Utviklingen av noe nytt

Sosiotekniske systemer

Endringshåndtering

Manglende forståelse for tekniske begrensninger

Manglende klarhet

Mangel på modenhet

Teknologiske endringer

Kompleksitet

Smidig → Fleksibilitet i kontrakt

"I gjennomføringen bestemmer du som kunde hva du skal ha" - Ståle L. Hagen

- Reagerer på endring vs. følge en plan
- Samarbeid med kunde → Når IT-tjenester utvikles sammen med kunden.
- Kravendringer og fleksibilitet i kontrakten er viktig.
- Korte iterasjoner
- Lite dokumentasjon

Plandrevet → Forutsigbarhet i kontrakt

Spesifisering av det vi skal ha før man går til leverandørmarkedet - man skal få det man spesifiserte at man ville ha.

- Når man klarer å spesifisere hvilken IT-tjeneste man skal ha før man går til leverandørmarkedet er det mulig å skrive en forutsigbar kontrakt.
- Spesifisert resultat
  - Plan
  - Datoer → **når skal ting være ferdig**
- Fast pris
- Ikke veldig fleksibelt

Den perfekte kontrakten?

Fossefall: vet hva vi skal ha og at det ikke er altfor omfattende.

Seriefossefall: ganske klart hva vi skal ha, begge parter evner å følge et rigid system for gjennomføring. Gjennomføringsmodell spesifiseres underveis for hver delleveranse

Ressurskjøp: vet mindre/ikke villig til å låse oss til hva slags produkt det skal skrives kontrakt for. Brukes gjerne når smidige prosessmodeller benyttes.

*Smidig **kontraktsmodell**: fokuserer på samarbeid, fleksibilitet og evnen til å tilpasse seg endrede behov og omstendigheter. Kan bety at leverandøren aldri overtar det kontraktsansvaret for funksjonaliteten, men er ansvarlig for ressurser, å følge avtalt gjennomføringsmodell og definerte ikke-funksjonelle krav.*

Kontraktkategorier (kopi fra forelesningen 2022)

Resultatansvar/ "Fossefall"

- Spesifisert resultat
- Fast pris
- Høy grad av forutberegnelighet, men begrenset fleksibilitet

Iterativgjennomføring smodell / "Serie- fossefall"

- Definert gjennomføringsmodell og løpende spesifisering av delleveranser
- Målpris / Estimeringsmodell
- Forutberegneligheten øker og fleksibiliteten reduseres underveis i gjennomføringen

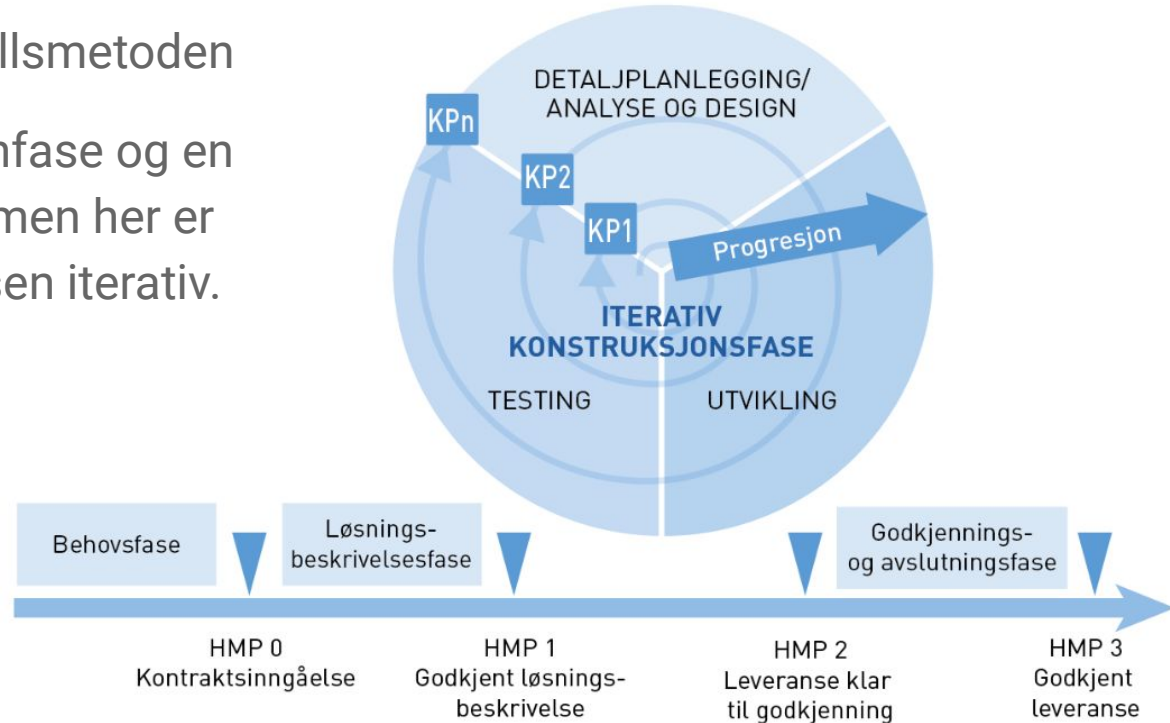
Bistandsforpliktelse / "Ressurskjøp"

- Avtalt hvilke ressurser og omfang de skal arbeide, men uten spesifisert resultat
- Betaling etter medgått tid og kostnader
- Høy grad av fleksibilitet, men begrenset forutberegnelighet

Seriefossefallsmetode (kopi fra forelesning 2022)

Likner på fossefallsmetoden

Begge har en planfase og en avslutningsfase, men her er den midterste fasen iterativ.

Hvilken mal?

Norske standardkontrakter

Spesifisert resultat og fastpris

SSA-T

Gradvis spesifisert resultat og pris

PS2000

PS2000SOL

Bistand betalt etter medgått tid

SSA-B

“Avtalen er egnet der leverandørens spesifiseringsarbeid (utarbeidelse av detaljspesifikasjon) ønskes gjennomført i nært samarbeid med kunden.”

anskaffelser.no

“Avtalen er egnet til konsulentkjøp når du har behov for kompetanse, men ikke vet hvordan sluttresultatet skal bli.”

anskaffelser.no

Trend i IT-verdenen: vi ønsker å være fleksible

(fordi vi ikke alltid kan garantere for forutsigbarhet)

Ta med dere dette fra gruppetimen: Viktig å forstå at det er utfordrende å skrive kontrakt, og at standardene hjelper med å skrive en god kontrakt.

Etter å ha fullført IN1030:

- kan du drøfte samspillet mellom digital teknologi og individer, organisasjoner og samfunnet
- kan du utføre enkle brukerundersøkelser
- kjenner du til sentrale lover og forskrifter for utvikling av digitale systemer, og kan drøfte etiske problemstillinger
- kjenner du til ulike faser og aktiviteter som inngår i systemutvikling
- har du forståelse for samspillet mellom systemutvikling og ulike bruker og interessegrupper
- kan du anvende metoder og teknikker for kravhåndtering, utføre modellering ved hjelp av UML, og vurdere fordeler og ulemper ved forskjellige metoder og teknologier for systemutvikling

Er du klar for eksamen?

Temagrupper neste uke! ^_^

Mandag 12:15-14:00 (Python): Rike bilder og Samspill

Mandag 12:15-14:00 (Java): Kravhåndtering

Onsdag 10:15-12:00 (Python): Bruk og brukerundersøkelser

Onsdag 12:15-14:00 (Python): Systemutvikling og prosessmodeller

Onsdag 14:15-16:00 (Python): UML, Use case- og aktivitetsdiagram

Torsdag 12:15-14:00 (C): UML, Sekvens- og klassediagram

Torsdag 12:15-14:00 (Caml): Universell utforming, lover og etikk

akiac@uio.no